

perhe

Täytäntöönpano on
vihonviimeinen keino s.4

Liiton ehdotus
täytäntöönpanon
uudistamiseksi s.6

Yksinhuoltajan muotokuvassa:
Eijariina Vartiainen s.8

KaPa, Sote, Kiky, digi; joko sinun terkkarisasi on verkossa?

Pääkaupunkiseudulle on satanut ensilumi, senteistä päätellen voi olla jopa pysyvä. Kuorma-autot, aurat, bobcatit ja kolat ovat ahkerasti käytössä. On ainakin yksi palvelu, jota ei voi siirtää verkkoon tai halpatuotantomaihin. Välillä kun tuntuu siltä, että liki kaikki muu onkin niihin siirtymässä.

Maailma on muuttunut ja muuttuu; niin globaalisti kuin Suomessakin. Työelämä on murroksessa; nyt on ammatteja joita kymmenen vuotta sitten ei osattu ajatella ja varmasti kymmenen vuoden päästä osa ihmisistä saa leipänsä asioilla, joita emme vielä osaa edes kuvitella.

Työllisten määrä ei kuitenkaan tule lisääntymään ja huoltosuhde heikkenee koko ajan. Niinpä taloudellisista-kaan syistä ei ole mahdollista lisätä lähipalveluita; päinvastoin, karsiminen on todennäköistä.

Digitalisaatio on mahdollisuus jos sillä saadaan säästöjä, lisäresursseja tai muuten lisäarvoa palveluun. On hyvä asia, että kanta.fi – palvelussa saa nopeasti uusittua reseptin; se on ajan säästöä niin asiakkaalle kuin lääkärillekin. Jos sillä vielä saadaan se tilanne, että ne, joiden pitää päästä lääkäriin, pääsevät sinne nopeammin, niin aina paranee. Nuoremmat sukupolvet epäröimättä hoitavat neuvolakäynnit netin kautta ja pitävät selviönä, että kotisairaanhoidaja ei tule kuin videopuhelulla. Nämä molemmat ovat jo käytössä osissa Suomea.

Jos taas verkkopalveluun vetoamalla heikennetään naamakkain-palveluita tai tehdään vaikkapa vanhus riippuvaisemmaksi muiden avusta tietoteknisten taitojen puutteen takia muuttuu digi mahdollisuuden sijasta uhkaksi.

Päätäjien tulisi myös muistaa, ettei kaikilla ole älypuhelimia tai tabletteja. Pankkitunnukset tai oikeastaan niiden puute, on ollut myös joillakin ongelmalla. Nythän onneksi uusi EU – direktiivi takaa pankkitunnukset kaikille. Suomi kun on ulkoistanut tunnistautumisen toisin kuin esimerkiksi Viro. Myös Kansallisen Palveluarkkitehtuurin hankkeeseen eli KaPA:an kuuluu tunnistautuminen eli tulossa on myös julkinen tunnistautumispalvelu, jonka avulla pääsee jatkossa jotakuinkin kaikkiin julkisiin palveluihin käsiksi.

Samalla tavoin Sote voi olla hyväkin asia. Tällä hetkellä pikkukunnissa asuvilta jäseniltämme tulee palautetta siitä, ettei kunnasta löydy osaamista vaikkapa tapaamisriitojen selvittelyyn saatikka täytäntöönpanoihin. Eikä ole välttämättä mukava keskustella perheasioista naapurin kanssa. Isommat keskuksat varmaankin tuovat noihin helpotusta. Kääntöpuolena on kuitenkin esimerkiksi se, ettei vaikkapa julkista liikennettä joka paikassa ole. Itse en pystyisi työskentelemään kotikunnassani ilman omaa autoa. Julkista liikennettä kunnan sisällä, kun ei käytännössä ole.

Uhka tai mahdollisuus; siitä voimme osin päättää itse. Nyt on taas tilaisuus vaikuttaa asioihin. Olemme liiton henkilöstön kanssa perehtyneet paikalliseen vaikuttamiseen sekä vaalityöhön. Meiltä on tulossa pieni opaspaketti vielä hyvissä ajoin ennen vaaleja, mutta aluekoordinaattoreilta saa kyllä jo osaavaa apua, vaikkapa vaalipaneelin järjestämiseen.

Liiton puolesta onnittelten Vuoden isää, Jussi Hartikaista ja Pasi Uhtakaria. Kuopiolainen Jussi Hartikainen oli liiton oma ehdokas. Samalla kiitän Jussia hänen arvokkaasta panoksestaan vertaistukityössä!

Oikein hyvää vuoden loppua ja parempaa ensi vuotta!

Susanna Kavonius
Puheenjohtaja

Sisältö 4/2016:

Vuoden isä 2016 – Jussi Hartikainen	3
Täytännönpano on vihonviimeinen keino.....	4
Liiton täytännönpanon uudistusesitys.....	6
Liittokokouksen evästyksen strategiatyöryhmälle osa II	7
Yksinhuoltajan muutokuva: Eijariina Vartiainen	8
Liittohallituksen uuden varajäse- nen esittely: Isa Haataja.....	10
Erovanhempien kirjoitusryhmän parhaat palat	12
Olohuoneet ja yhdistykset apunasi.....	14
Tietoa ja tukea vanhemmille keväällä 2017.....	16

Muuttuva Perhe
Julkaisija: Yhden Vanhemman Perheiden
Liitto ry
Allergiatalo, Paciuksenkatu 19
00270 HELSINKI
etunimi.sukunimi@yvpl.fi

Päätöimittäjä
Puheenjohtaja Susanna Kavonius
Toimitussihteeri
Toiminnanjohtaja Heljä Sairisalo
p. 040 351 5355

Uudenmaan aluekoordinaattori
Terhi Rapeli 040 186 3421
Toimistos sihteeri Johanna Ikävalko
p. 040 1863420

Länsi-Suomen aluekoordinaattori
Teija Hallbäck-Vainikka
Sepänkatu 3, 20700 Turku
p. 040 541 5294

Pohjois-Suomen aluekoordinaattori
Ulla Sauvola
Isokatu 47, 90100 Oulu
p. 050 342 2185

Itä-Suomen aluekoordinaattori
Marjo Meriranta
Microkatu 1, F-osa, 1 krs, Kuopio,
Postiosoite: YVPL ry Itä-Suomi,
PL 1188, 70211 Kuopio
p. 0400 441 708

Taitto: Lieska-Tuotanto Oy
Painopaikka: Kirjapaino Uusimaa
Ilmoitushinnat: 2 e/pmm

Muuttuva Perhe aineistot 2017:

- 1/2017 7.2.
- 2/2017 11.4.
- 3/2017 29.8.
- 4/2017 14.11.

Kuva: Kirsi Heikinheimo

Vuoden isä 2016 — Jussi Hartikainen

**Perhe- ja peruspalvelu-
ministeri Juha Rehula
valitsi Kuopion yhdistyksen
isäryhmän vetäjän Jussi
Hartikaisen Vuoden isäksi.
Palkinto luovutettiin
7.11.2016 valtioneuvoston
juhlahuoneistossa.**

Vuoden isän näkemys issydestä:

”Missä isyys on?

Tietenkin siellä missä isä asuu.
Vastaus ei taida olla aivan niin yksin-
kertainen.

Isän ja lapsen välissä on jotakin,
jota siinä on tai ei ole, joka liikkuu
tai ei liiku.

Se yhteys on isyys. Sitä kannattaa
varjella ja antaa sen kasvaa yli aiem-
pien sukupolvien taakkojen.

Vanhemmuiden mallit voi tarvit-
taessa omilla valinnoillaan muuttaa,
kun rohkenee tiedostaa ja työstää,
mistä ja keistä on tullut.

Luulin päässeeni erään ajatuksen
loppuun, löytäneeni totuuden siltä
osin.

Julistin itselleni tietäväni, minkä
kestoinen isyys on, että se on elin-
kautinen, ja se alkaa siitä, kun lapsi
syntyy. Totta kai näin... Kuinka pie-
lessä olinkaan. Se on pidempi, paljon
pidempi kestoltaan....

Se on esi-isistä, ukista, omasta
isästäni kumpuava jatkumo taakse-
päin, ja tyttäreni ja poikieni kautta
jatkuva eteenpäin. Lainaan kirjailija
Jari Ehnroothin 11.käskey: Kunnioita
ja rakasta lapsiasi, niin, että kauan
eläisit heissä kuolemasikin jälkeen, ja
että he voisivat kehittyä paremmiksi
ihmisiksi kuin sinun on koskaan suo-
tu tulla. Se mitä nyt nykyisyydessä
puhumme tai hoemme toistaen, ker-
romme totuutena, elämme läpi elä-
män viisauksina, siitä tulee lapsiem-
me sisäinen ääni heidän hapuilevassa
aikuisuudessaan.”

*Ote Jussi Hartikaisen palkitsemisti-
laisuudessa pitämästä puheesta.*

Täytäntöönpano on

vihonviimeinen keino

Lapsen huolto- ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpano

Jos lapsi ei palaakaan tapaamismatkalta tai jos lähivanhempi ei luovuta lastaan silloin kun sopimuksen mukainen tapaamispäivä on, toinen vanhempi voi tehdä lapsen huollon ja tapaamisen täytäntöönpano-hakemuksen käräjäoikeudelle. Mikäli huolto- ja tapaamis päätöksestä on korkeintaan kolme kuukautta, hakemuksen voi tehdä suoraan ulosottotoimelle. Lapsen tapaamiskiistassa pitää kuitenkin aina olla käräjäoikeuden määräys.

Täytäntöönpano-oikeudenkäynnin kohteena ovat:

1) tuomioistuimen päätös tai sosiaalitoimen vahvistama sopimus lapsen huollosta/asumisesta tai lapsen tapaamisoikeudesta

2) tuomioistuimen antama väliaikais määräys em. seikoista

3) Pohjoismainen huolto ja tapaamisoikeutta koskeva päätös

4) muussa valtiossa annettu Helsingin hovioikeuden vahvistama päätös tai palauttamista koskeva Helsingin Hovioikeuden antama määräys.

5) lapsen luovuttaminen huoltajalleen koskeva päätös tai oikeus

On tärkeää erottaa toisistaan lapsen huolto ja tapaamisoikeutta koskeva oikeudenkäynti ja täytäntöönpano-oikeudenkäynti. Lapsen huolto tai tapaamisoikeutta koskevaa asiaa ei tutkita täytäntöönpano-oikeudenkäynnissä uudelleen, vaan oletetaan, että tuomioistuin on jo päätöksen antaessaan tutkinut lapsen edun tai sosiaalitoimi on huomioinut sen sopimusta vahvistaessaan.

Lapsen tapaamisehtoja voidaan väliaikaisesti tai vähäisessä määrin muuttaa täytäntöönpanon aikana

Tuomioistuin ei kuitenkaan automaattisesti anna täytäntöönpanomääräystä, vaan sen tulee ensin varmistua siitä, että täytäntöönpano on lapsen edun mukaista. Täytäntöönpano-oikeudenkäynnissä voidaankin vahvistetun tapaamisoikeuden ehtoja muuttaa tai täsmentää joko väliaikaisesti (tapaamisten aloittaminen valvotuissa olosuhteissa) tai pysyvästi vähäisessä määrin (muutos kelloaikoihin, tapaamisia koskeva vanhempien välinen yhteydenpito, lomajärjestelyistä ilmoittaminen), mikäli muutokset ovat lapsen edun mukaisia.

Oikeuspaikkana on lapsen tai hakijan vastapuolen asuin- tai oleskelupaikka. Oikeuspaikkaa ei voi muuttaa sillä, että joku pitää lasta luonaan oikeudettomasti. Hakemus tehdään kirjallisesti, mutta istunnossa osapuolet voivat vaatia suullisesti turvaamistoimia tai tapaamisoikeuden ehtojen täsmentämistä. Kiireellisessä tapauksessa asia voi tulla esille myös ulosoton tai poliisin ilmoituksesta. Jos tuomari on käsitellyt riittävän huolto- ja tapaamisasian hän ei voi käsitellä enää täytäntöönpanoa.

Nouto suoritetaan yhdellä käräjäoikeuden päätöksellä vain kerran. Mikäli noudosta joudutaan luopumaan hakijasta johtuvasta syystä, ei uutta noutoa käynnistetä kuin aivan poikkeuksellisesti. Noudon yhteydessä selvitetään lapsen oma tahto. Mikäli 12 vuotta täyttänyt vastustaa noutoa, se on keskeytettävä. Myös nuoremman mielipidettä on kuultava, jos hän on niin kehittynyt, että hänen tahtonsa voidaan kiinnittää huomiota. Jo 8-vuotiaallakin on mahdollisuus tulla kuulluksi, yli 10-vuotiasta kuullaan jopa todennäköisesti. Toisaalta 11-vuotiaallakin on eväty päätösvalta. Leikki-ikäisen lapsen kohdalla kieltäytymiseksi on katsottu sängyn jalassa roikkuminen ja huutaminen tai esimerkiksi WC:hen sulkeutuminen. Lapsen kehittyneisyyden arvioi sovittelija ei ulosottomies. Lapsikaappaus sopimuksen mukaisissa jutuissa

ikäraja on kuitenkin 16 vuotta.

Nouto on tehtävä hienovaraisesti lasta järkyttämättä. Lasta ei esimerkiksi saisi noutaa päiväkodista eikä koulusta eikä matkalla näihin. Sovittelijan pitää myös valmistaa lasta noutoon etukäteen. Nouto ei myöskään saa tapahtua epätavalliseen ulosmenoaikaan. Lähinnä kiireellisissä kaappaustilanteissa voidaan saada viranomaisapua poliisilta. Hän ei kuitenkaan saa tällöin käyttää poliisitunnuksin varustettua virka-asua eikä -autoa. Noutajilla tulee olla käräjäoikeuden määräys. Ainoastaan, jos huoltoa koskevasta päätöksestä on kulunut vähemmän kuin kolme kuukautta, voi ulosotto noutaa ilman tätä määräystä.

Nouto tapaamiskiistan pakkokeinona

Tapaamisoikeuden tarkoituksena on turvata lapselle oikeus pitää yhteyttä ja tavata sitä vanhempaansa, jonka luona lapsi ei asu. Jos lapsen kanssa asuva vanhempi ei salli tapaamisia, hänet voidaan pakottaa luovuttamaan lapsi pääsääntöisesti uhkasakolla. Lisäksi voidaan käyttää myös noutoa, kuitenkin vain poikkeustapauksissa silloin, kun tähän on olemassa lapsen kannalta erittäin painavia syitä. Tähän noutoon tarvitaan aina käräjäoikeuden päätös. Myös tapaaja itse voidaan määrätä olemaan noudon yhteydessä paikalla. Mikäli hän ei saavu tai on paikalla esimerkiksi humaltuneena, nouto keskeytetään. Noutomääräys annetaan kerrallaan vain yhtä tapaamiskertaa varten. Tapaamisoikeuden

täytäntöönpanomääräys ei ole kovin yleinen. Esimerkiksi Länsi-Uudenmaan ulosottoviraston alueella ei ole kihlakunnan voutin Timo Kiiran mukaan ollut yhtään tapausta.

Hakemuksen hylkääminen

- Hakemus hylätään, jos
- hakija ei ole näyttänyt toteen, että vastapuoli on rikkonut oikeuden päätöstä/vahvistettua sopimusta
  - osapuolella on ollut hyväksyttävä syy olla noudattamatta päätöstä/sopimusta
  - olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet ja täytäntöönpano olisi selvästi lapsen edun vastaista
  - täytäntöönpano olisi muusta syystä selvästi lapsen edun vastaista, esimerkiksi lapsen oma vastustus.

Vanhemmat voidaan velvoittaa toimimaan tietyllä tavalla

Laissa sanotaan: "Tuomioistuin voi velvoittaa jommankumman vanhempista tekemään jotain tai kieltää heitä tekemästä jotain tai antaa muita vanhempia velvoittavia määräyksiä, jotka ovat tarpeen täytäntöönpanon turvaamiseksi ja lapsen edun suojaamiseksi". Nämä velvoitteet määrätään myös toteutettavaksi sakon uhalla. Täytäntöönpanon hakijalle asetettu velvollisuus voidaan lisäksi määrätä täytettäväksi täytäntöönpanon raukeamisen uhalla. Tuomioistuin voi siis määrätä esimerkiksi, että tapaaja tallettaa passinsa ulosottoimen haltuun tapaamisten ajaksi, tai

jos tapaaja itse ei saavu tapaamisen, täytäntöönpanohakemus raukeaa.

Poikkeuksellisesti täytäntöönpanomääräys voidaan antaa myös ilman pakkokeinoja. Se edellyttää aina sitä, että tuomari on vakuuttunut, että osapuoli tulee ilman pakkokeinoakin noudattamaan täytäntöönpanomääräystä.

Täytäntöönpanot ovat harvinaisia

Vuonna 2015 koko maassa oli 382 täytäntöönpanohakemusta (Tilastokeskus, käräjäoikeuksissa käsitellyt riita- ja rikosasiat 2004-2015). Samanaikaisesti sosiaalitoimessa vahvistettiin 47 650 huolto- ja tapaamis-sopimusta. Kihlakunnan vouti Timo Kiiran mukaan Länsi-Uudenmaan ulosottovirastossa täytäntöönpanoja oli vuosina 2000-2016 vain 12 kpl eli 0,7 tapausta vuotta kohden. Pyyntöjä otettiin vastaan 33 eli 1,9 pyyntöä/vuosi. 21 tapauksen täytäntöönpanosta luovuttiin joko lapsen tahdosta tai pyynnön esittäneen hakijan peruutuksen vuoksi. Mukana oli 2 lapsikaappausasiaa, jotka molemmat täytäntöönpantiin.

HS

Lähteet:

Laki ja asetus lapsen huollon ja tapaamisoikeuden täytäntöönpanosta, Helin – Linna - Rintala: Huolto- ja tapaamispäätöksen täytäntöönpano. Helsinki. 1997

Kihlakunnanvouti Timo Kiiran, Länsi-Uudenmaan ulosottovirasto pitämä luento Lapsen huolto- ja tapaamislain täytäntöönpanolaki, 5.10.2016 liiton seminaarissa Helsingissä

Helsingin
Perhejuridiikka

Filip Markelin
Varatuomari
0400 464899
filip.markelin@perhejuridiikka.fi

Päivystysaika torstaisin 10-12
www.perhejuridiikka.fi

Psykoterapeutti keskustelee kanssasi

Psykoterapeutti, ryhmäpsykoterapeutti (ET), VTM Helena Niemi keskustelee kanssasi parittomien viikkojen maanantaisin klo 11-13
puhelin: 044 994 9822.

UUDISTUSESITYS

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry tapasi oikeusministeri Jari Lindströmin erityisavustajan Arto Järvisen sekä lainsäädäntöneuvos Antti Leinosen 30.10.2017. Liitto esitti mm. Täytäntöönpanolain mahdollisuudet ja haasteet -seminaarissa esiin nousseet muutostarpeita:

Lapsen hyvinvointi päämääräksi eron jälkeen – painopiste ennaltaehkäisyyn

- Huolto- ja tapaamiskiistat on lain mukaan ratkaistava ensisijaisesti lapsen edun mukaisesti. Ongelma on se, että lapsen etu on epäselvä käsite. Jopa täysin vastakkaisiakin päätöksiä on käytännössä perusteltu lapsen edulla (Koulu, Sanna Lapsen huolto- ja tapaamissopimukset. Vantaa 2014). Perheministeriön lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoiden pitäisi yhdessä oikeusministeriön kanssa määrittellä, mitä lapsen edulla konkreettisesti tarkoitetaan huolto- ja tapaamiskiistan yhteydessä.
- Tuomioistuimiin on perustettava erillisiä perheasiainosastoja. Käräjätuomarin apuna pitää olla perheneuvonnan ja lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntija. Tuomioistuinsovitteleva on laajennettava ns. Norjan mallin mukaisiksi, ja asian-

tuntijan käyttö pitää olla pakollista myös lapsen asumisen, huolto- ja tapaamiskiistan tuomioistuinkäsittelyissä.

- Täytäntöönpanosovittelu pitää keskittää muutamaaan valtakunnalliseen moniammatilliseen työryhmään, sillä täytäntöönpanoperheitä on vain noin 100 vuosittain. Koska kunnat ovat järjestäneet täytäntöönpanosovittelut, useilla sovittelijoilla voi olla vain yksi sovittelu koko uransa aikana. Sovittelutyöryhmän vetäjällä pitää olla perheneuvojan tai vastaavan pätevyys. Ryhmässä tulee olla edustettuna myös päihdehuollon, parisuhdeväkivallan sekä lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntija.
- Täytäntöönpanolain tulee vastata nykyistä Lapsen huoltolakia ja turvata lapselle oikeus tapaamisiin. Lasta tulee kuulla ikäkauden mukaisesti huolto- ja tapaamiskiistan yhteydessä sekä lastensuojeluasioissa.
- Eurooppalaisen käytännön mukaisesti pakkokeinot pitää poistaa tapaamiskiistojen yhteydestä ja sen sijaan vanhemmille ja lapsille pitää tarjota riittävästi perheneuvonnan apua.
- Ongelmatilanteissa vanhemmalla on subjektiivinen oikeus valvottuihin tapaamisiin ja valvottuihin vaihtoihin. Kuntien pitää järjestää valvonta tuomioistuinten päätösten mukaisesti.
- Kuntien tulee järjestää jokaiselle alaikäisen lapsen eroavalle vanhemmalle ammattilaisen ja

kokemusasiantuntijan ohjaama eroneuvottelu, jonka aikana vanhemmat saavat tietoa eron liittyvistä säännöksistä ja suunnittelevat yhdessä lasten huoltoa, tapaamista ja elatusta koskevien asioiden käytännön järjestämistä. Myös lasten kanssa on keskusteltava ikätason mukaisesti ja varmistettava heidän hyvinvointinsa.

- Erovanhemmalla pitää olla mahdollisuus keskustella myös kokemusasiantuntijan kanssa sekä osallistua vertaisryhmään jo silloin, kun laaditaan lasta koskevat sopimukset lastenvalvojan luona sosiaalitoimistossa. Kuntien pitääkin ryhtyä järjestämään näitä kokemusasiantuntijoiden palveluita sosiaalitoimeen yhdessä järjestöjen kanssa.
- Kasvatus- ja perheneuvolatoimintaa pitää olla riittävästi tarjolla, ja myös lastensuojelusiakkailta pitää olla oikeus siihen. Toiminnan pitää tukea erovanhempia ja heidän lapsiaan eron jälkeen. Työn kehittämisessä pitää kuulla perhejärjestöjen kokemuksia.

ASiantuntija PALVELUKSESSASI

Elisa Ilmoniemi,
asianajaja, varatuomari

*Lapsi-, avioliitto- & perintö-
oikeus, perintöverosuunnittelu,
riidanratkaisu*

050 351 7081
elisa.ilmoniemi@roihulaw.fi

Asianajotoimisto Roihu Oy
perhevarallisuus oikeus.fi

Liittokokouksen evästyksen strategiatyöryhmälle osa II

Liittokokous keräsi toukokuussa 2016 edustajien mielipiteitä mm. liiton nuorisotyöstä, alueellisesta yhteistyöstä ja sovittelun tavoitteista. Muut mielipiteet on esitelty Muuttuva Perhe –lehdessä 3/2016.

Liiton nuorisotyö

Nuorten eroryhmät nimetään uudestaan (luovuutta nimeämiseen). Peitetään muuhun toimintaan, yhdistetään esimerkiksi harrastustoimintaan. Lomille nimetään seniorinuori. Leirit: yllätysleiri, luonto ja eläimet, liikunta. Netti: YH-welho. Käytetään nuorten ryhmiä kuten whatsupia ja muita kanavia. Aikuinen valvoo, mutta ei puutu kuin tarvittaessa. Toiminnallista tekemistä, esimerkiksi kokkailua, yhteistä pelailua. Yhdistyksillä koottuna nuorille infoa taloudellisesta tuesta.

Millaista alueellista yhteistyötä voidaan toteuttaa?

- 1) Eri järjestöjen yhteistyöstä on hyvä esimerkki Turun perheiden talo.
- 2) Tiedottamisessa voidaan tehdä pitkäjänteistä yhteistyötä.
- 3) Vertaistuki ja vertaistyötä yli rajojen
- 4) Järjestetään paikalliset messut, joissa esitellään toimintaa niin ammattilaisille kuin perheillekin.

Mukana voivat olla esimerkiksi koulut, SPR, päiväkodit, urheiluseurat jms harrastusseurat, MLL ja YVPL

- 5) Järjestöt ja yhdistykset voivat hakea avustuksia myös yhdessä.
- 6) Järjestetään elämäntilanteita näkyväksi yhteisölle, esimerkiksi yksinhuoltajuus.
- 7) Järjestetään aluepäivät yhdessä.
- 8) Järjestetään yhteisiä koulutuksia.
- 9) Somen hyödyntäminen yhdessä, esimerkiksi omat/yhteiset Facebook-sivut
- 10) Tapaamisia valtakunnallisesti, valtakunnallinen yhteistyö

Mitä pitäisi olla sovittelun tavoitteena?

Tavoitteena on saada aikaan molempia osapuolia tyydyttävä lopputulos, jotta kiusaamiseen ei jää mahdollisuutta. Sovittelussa tehdyt sopimukset ovat sitovia. Sovittelukäsittely nopeuttaa asian käsittelyä. Tavoitteena pitää olla lapsen elämän laadun parantaminen, lapsen äänen kuuleminen ja vanhempien asialliset välit. Heikomman osapuolen tassa-arvoinen kohtelu, lapsi keskiöön, lisätään kokemusasiantuntijoita käsittelyyn esimerkiksi väkivalta- tai kaappauksilanteissa. Väkivalta ja sen uhka huomioidaan. Ei tarvitse esimerkiksi oleilla samassa tilassa väkivallan tekijän kanssa. Viranomaisilta odotetaan maalaisjärkeä. Sovittelusta pitää olla oikeus kieltäytyä.

Asianajotoimisto

Terhi ja Pekka Eriksson Ay

Espoon toimipiste:
Tapiolan keskustorni 3. krs.,
Tapiatori 1, 02100 Espoo
p. 09 / 859 6403; fax 09 / 859 6407
Helsingin toimipiste:
Annankatu 25, 3. krs., 00100 Helsinki
puh. (09) 859 6403 tai 050-5881102

Asianajotoimisto

Hyvärinen & Pääkkö Oy

Puijonkatu 19 A, 5. krs.,
70100 Kuopio
Puh. (017) 266 0400
toimisto@hyvarinen-paakko.fi
www.hyvarinen-paakko.fi

Asianajotoimisto Asianaaiset

Asianajajat Kirsi Tarvainen, Johanna Ojala
ja Ilse Lehtimaja sekä luvan saanut
oikeudenkäyntiavustaja Sofia Räsänen

Annankatu 27, 4 krs.
00100 Helsinki
Puh. 010 326 6001
Fax 09 43655640

§ Asianajotoimisto ANNA SIPILÄ

asianajaja, varatuomari
Liesikuja 4 A, 3. krs.,
01600 Vantaa (Myyrmäki)
puh. 040 727 0202
anna.sipila@annasipila.fi
www.annasipila.fi

Lakiasiantuntijatoimisto Legal Lounge

Päivystys torstaisin klo 16-18
(jompikumpi numero vastaa)
Marja Väliä
lakimies, p. 040 718 1556
Hanna Rahikka
varatuomari, p. 050 302 6440

Yksinhuoltajan muotokuva
Eijariina Vartiainen:

Hyvässä maailmassa pitää olla -ilmaus on korvattu voi olla -sanoilla

Eijariina Vartiainen on kolmen lapsen äiti. Isommat lapset ovat jo 27-vuotias tyttö ja 25-vuotias poika ja asuvat omillaan. Kotona on vielä 13-vuotias Ville.

Kuvaile millainen äiti sinä olet?

Kasvatan kannustamalla ja huumorilla. Hyväksyn myös sen, että jokainen lapsistani on omanlaisensa.

Kerro lapsestasi joku asia, joka sinua ilahduttaa erityisesti

Iloitsen siitä, että kaikki kolme ovat löytäneet omat vahvuutensa. Nuorin Ville näyttelee ja soittaa. Hän on jo menestynytkin.

Paljasta paras kasvatusvinkki

Pidä rakastavat rajat. Riittävät ja jämäkät. Rajojen pitää aina kuitenkin perustua rakkauteen ja välittämiseen. Rajoista kiinni pitäminen onnistuu johdonmukaisuudella. Pitää olla jämäpti.

Miten olet onnistunut yhdistämään äitiyden ja työssäkäynnin?

Olen tietoisesti valinnut freelance-työn, vaikka Helsingissä hoitoalalla olisi kyllä kokopäivätyötä tarjolla. En ole koskaan tehnyt päivätyötä, sillä freelancerinä pystyn itse suunnittelemaan ajankäyttöni. Tulen olemaan jatkossakin yrittäjänä. Vuoropäiväkoti on ollut kaikilla lapsillani. Ja lisäksi olen saanut läheisiltäni apua.

Millaista on oma aikasi?

Omalla ajalla tapaan ystäviäni yhteisten tekemisten merkeissä. Kokeilen, mitä vain harrastusta paitsi lastenvarjohyppyä, koska lääkäri kielsi sen.

Jos sinulla olisi enemmän omaa aikaa, mitä tekisit? Mistä haaveilet?

Haaveilen matkustamisesta. Sitä ei rajoita niinkään ajan puute kuin tiukka talous.

Millainen maailma on ihanteellinen yhden vanhemman perheille?

Työelämän tulisi olla joustavaa ja uudistuvaa, vanhoja kaavoja kaihettavaa. Ympäristön pitäisi huomioida ihmisten erilaiset tilanteet ja olla hyväksyvämpi. Eilen oli Isänpäivä, joka monelle on rankkaa aikaa. Yhden vanhemman perheitä huomioivassa ympäristössä pitää olla -ilmaus on korvattu voi olla -sanoilla.

Minkä neuvon antaisit vastaeroneelle ystävällesi?

Hae riittävästi apua. Turha sinnitely pois ja rohkeasti avun pyyntöjä läheisille, ystäville ja viranomaisille. Muista, että olet riittävän hyvä itsenäsi eikä tarvitse esittää mitään.

Eijariina Vartiainen

haaveilee matkustamisesta.

Liittohallituksen uuden varajäsenen esittely:

Oulun Seudun Yhden
Vanhemman Perheet ry:n
toiminnanohjaaja

Isa Haataja

Isa, kerro minkälainen perhe sinulla on!

Perheeseeni kuuluu vuonna 1996 syntynyt Alex poika sekä 2010 syntyneet kaksostytöt Nenna ja Neea.

Mikä lapsessasi saa sinut tuntemaan erityistä ylpeyttä?

Olen ylpeä siitä, että lapseni ovat iloisia, onnellisia, sosiaalisia ja luotavaisia.

Mikä on yhden vanhemman perheessä parasta/pahinta?

Varmasti parasta ja samalla pahintakin on se, että olet yksin vastuussa kaikesta, ei ole toista aikuista jakamassa vastuuta. Pahinta on varmasti huoli siitä, mitä lapsille tapahtuu, jos minulle käy jotain, kun ei ole sitä toista vanhempaa ollenkaan mukana lasten elämässä.

Miten lataat akkujasi?

Olen pitänyt tiukasti kiinni siitä, että minulla on iltaisin tyttöjen nukkumaan menon jälkeen muutama tunti omaa hiljaista aikaa.

Mitä vapaaehtoistoiminta sinulle antaa?

Hyvän mielen ja mahdollisuuden vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin. Vapaaehtoistoiminnan kautta olen löytänyt monia uusia ystäviä ja tuttavita, joita en olisi ikinä muuten tavannut.

Millainen yhdistys Oulun Seudun Yhden Vanhemman Perheet on?

Oulun Seudun Yhden Vanhemman Perheet on aktiivinen ja paljon toimintaa tarjoava yhdistys.

Mikä mielestäsi on tärkeintä yhdistystoiminnassa?

Yhteisen päämäärän mielessä pitäminen

Mitä odotat ensi kevään toiminnalta?

Mukavaa toimintaa ja myös uusia tapahtumia

Entä mitä pelkää?

Tietenkin yhtenä huolenaiheena yhdistyksen kannalta on, kuten joka vuosi, millaiset on ensivuoden palkkatukikäytännöt. Jo nyt puolen vuoden palkkatukijaksot aiheuttavat hallituksen vapaaehtoisille toimijoille välillä paljonkin työtä.

Oletko havainnut yhdistyksen toiminnassa jotain, mitä pitäisi kehittää?

Tällä hetkellä toimin yhdistyksen toiminnanohjaajana. Puheenjohtaja-aikanani painotin yhteistyön tärkeyttä ja uusien tapahtumien ja toimintojen rohkeaa järjestämistä ja vanhojen toimintojen päivytystä.

Miten saatte uusia jäseniä?

Olen huomannut, että varsinkin tapahtumat, retket ja muu mukava toiminta jäsenille tuo aina mukanaan monia uusia jäseniä.

Millä sanoilla kehottaisit uuden jäsenen liittymään toimintaanne?

Yhdistyksemme tarjoaa matalan kynnyksen toimintaa. Jäsenenä pääset mm. osallistumaan kaikkiin tapahtumiimme ja retkiimme, myös yhdistyksen mökki Oulun Hietasaarella on jäsenten vapaassa käytössä. Tilaisuuksissamme on aina lastenhoito järjestettynä, eli aina voi ottaa lapset mukaan. Yhdistyksessämme on aina tilaa juuri sinulle!

Isa Haataja kokee löytäneensä vapaaehtoistoiminnan kautta uusia ystäviä ja tuttavuuksia, joita ei olisi ikinä muuten tavannut.

Kuopiossa kokoontui keväällä 2016 Itä-Suomen aluekoordinaattori Marjo Merirannan ohjaama prosessi- ja terapeutin kirjottamiseen nojautuva ryhmä eron kokeneille. Julkaisemme Muuttuva Perhe -lehdissä 3/2016 ja 4/2016 kirjoittamisryhmän tekstisatoa. Tekstien ja tekijöiden nimet on muutettu anonymiteetin säilyttämiseksi.

Erovanhempien kirjoitusryhmän parhaat palat

Hääpäivän Encore

Ei pillkkaa, naura aurinko enää.
Sadevesi valuu pehmeästi kasvoja pitkin,
kutittaa,
Kiusoittelee, kujeilee. Kääntää katseen taivaalle.
Siivet ovat auki,
isku, toinen, kolmas.
Tuuli nostaa ilmaan, kantaa.
Elokuun sade, vapaa taivas, voimaa uhkuvat,
leveät siivet.
Kevyt untuva pehmentää siiven väkevää kaartaa.
Muistuttaa armollisesti: Hääpuvun encore,
istuu täydellisesti, hyväksyen.
Katse tavoittaa aapasuon. Levollisena ne kohtaavat toisensa,
sammaleen peittämä kaltio
Ja tuhkasta noussut Fenix.
Lintu kaartaa hetken, katsoo tarkkaan,
Muistaakseen.
Miten ja mistä tuli.
Minukseen.
Muisto on valmis,
tarkka.
Fenix kääntää katseensa eteen ja ylös.
Nostaa korkeutta,
Antaa Elämän Kuljettaa.
Pihlaja

Välitilinpäätös

Vettä satoi ensin tihkuttamalla. Sade jatkui päiviä, viikkoja, vuosia. Välillä tuli rankkasateita. Vettä satoi lopulta kotipihassa lätäköiksi asti. Tiesin, ettei liika sade ollut hyväksi. Lätäkkö täyttyi ja vuosi ylitse. Lätäköstä lähti valumaan puro. Sateesta ei tullut loppua. Lyhyet pouta jaksot eivät ehtineet kuivattaa puroa. Sade jatkui. Ukkoskuurot toivat mukanaan kaatosateet. Purosta tuli syvä oja. Ja niin koitti päivä, jolloin oja kohtasi juoksevan joen. Sitä virtaa en voinut enää pysäyttää. En saanut kiinni joen törmästä. Joki vei minua. Joki ei kuullut huutoani, ei pysähtynyt, ei lopettanut virtaamistaan. Ei vaikka anelin. En voi muuta kuin yrittää kulkea virran mukana. Keskittyä siihen, etten vedä vettä henkeeni pahasti, että pää pysyy veden yläpuolella. Onnekseni eteeni osuu alku-matkasta yksinäinen ajopuu. Tarraan siihen kiinni, miksi en tarraisi. Nyt on henki kyseessä. Kivikot ovat joen virtauksessa pahoja. Niitä koskessa on aina. Ne tulevat eteen yllättäin, varoittamatta. Toisinaan kivet vain hipaisevat, toisinaan törmäys vetää kokonaan sinut veden alle, hetkeksi. Pintaan on päästävää. Lapset tarvitsevat äitiään. On pakko jaksaa, vaikka osumat ovat välillä rajuja. Ruhjeita tulee, niitä ei voi kosken kuohuessa paikata. Niiden aika on myöhemmin. Onneksi matkan varrelle osuu myös suvanto kohtia. Vesi liikkuu, mutta muuta jokea hitaammin. Voin vähän levätä. Henkäistä, kerätä voimia, kasata itseäni, valmistautua uusiin kuohuihin ja kolhuihin. Vesiputoukset ovat pahimpia. Syöksyn alas. Näen vain mustaa vettä. Pidätän hengitystä ja ristin käteni. Niitä hetkiä on ollut onnekseni vähän. Jalat ovat osuneet nopeasti pohjaan ja olen pystynyt kurottautumaan valoon. Ne pimeät hetket ovat olleet kuitenkin pelottavimpia. Pelkään yhä niitä.

Virta on kuljettanut minut nyt joen alajuoksulle. Vesi ei enää virtaa. Pystyisin uimaan, mutta minä en jaksa. Olen vain niin väsynyt joen kuohujen jäljiltä, niin uuvuksissa. Näen ulapan edessäni, mutta en erota sieltä mitään. Kaikkiällä vain vettä ja taivas rajana. Olen joen pyörityksen jäljiltä vielä ihan sekaisin. Kuka nyt edes oikein olen? Tuntuu kuin olisin menettänyt matkalla yhden raajoistani. En ole entiselläni. Minne päin lähtisin tästä uimaan? Pystynkö enää edes uimaan? Olen hengissä. Sen tajuan. Elämä jatkuu haluanpa tai en. Ajopuu on yhä rinnallani, peloton kaveri, täytyy sanoa. Lapset huiskuttavat minulle rannalta. Ystävät ovat levittäneet rannalle peiton, odottavat minua piknikille. Siellä näkyy olevan myös äiti ja siskokin hymyileväisinä. Taitaa joku työkaverikin olla joukon jatkona. Lasten, ystävien ja läheisten silmistä näen, että he ovat iloisia, että olen selvinnyt tänne asti hengissä. Tsemppaavat uimaan rantaan ja ovat valmiina tutkimaan vesistökarttaa yhdessä kanssani.

Kaukana ulapalla näen nyt vedessä myös miehen vaaleanpunaisessa uimalakissa. Sama joen virta on pyörittänyt myös sinua, sama reitti on takanasi. Olet ollut aina taitava uimari. Ehkä siitä on ollut apua kosken kuohuissa. En tiedä millaisia osumia olet saanut, kuinka syvällä olet sukeltanut. Emme nähneet matkalla. Kun katson sinua haikeus valtaa yhä mieleni. Kaikki sinussa on niin tuttua, rakasta. Olet jo kaukana. Et enää kuule minua. Uimalla en sinua kiinni saa. Sinä et vilkuile taaksesi. Äänessäsi kuulen kylmyyttä ja etäisyyttä. Uit päättäväisesti eteenpäin. Sinullakin on kädessäsi joku karahka. Sekin on sitkeää sorttia. Hyvää matkaa rakkaani. Kiitos kaikesta hyvästä ja anteeksi nämä kyöneleet. Minä jään tänne. Ystäväni ja läheisteneni syleilyyn. Hyvää matkaa rakkaani.

Meri

Palautusosoite:
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry
Allergiatalo, Paciuksenkatu 19
00270 Helsinki
.MW80

Tietoa ja tukea vanhemmille keväällä 2017

Eroryhmät

Muutetaan haasteellinen elämäntilanne yhdessä voimavaraksi. Lastenhoito on järjestetty. Eroseminaarin hinta on 300 euroa, jäsenille 150 euroa.

HELSINKI Suomalainen eroseminaari torstaisin 19.1-6.4. klo 17-20 leikkipuisto Tullinpuomissa osoitteessa Mannerheimintie 81. Ilmoittautuminen: terhi.rapeli@yvpl.fi tai 040 1863 421.

KUOPIO Suomalainen eroseminaari alkaa ti 31.1. klo 17-20.00. Maksuton lastenhoito järjestetty ryhmän ajaksi. Ilmoittautuminen: marjo.meriranta@yvpl.fi, 0400 441708.

OULU Fisherin Eroseminaari keskiviikkoiltoina klo 17.30 – 20.00. 1.2 – 26.4.2017 Kumppanuuskeskuksessa Kansankatu 53. Oulu, kokoustila Asema. Ilmoittautumiset 20.1.2017 mennessä Ulla Sauvola 050 342 2185 ulla.sauvola(at)yvpl.fi.

Eronneiden vanhempien lasten ryhmät 8-12-vuotiaille

Vertaistukiryhmässä lapsi saa käsitellä vanhempiensa eroa ammattilaisen johdolla leikkien ja pelaten. Lapsille lounas- ja välipalatarjoilu.

JOENSUU la 11.2. klo 10-16.00, Joensuun Perheentalo, Rantakatu 15. Ilm. 31.1.2016 mennessä marjo.meriranta@yvpl.fi, 0400 441 708.

Ohjaajina M. Meriranta (YVPL), M. Hakkarainen (Pela).

TURKU 1-3 –luokkalaisille aikuisten eroryhmän aikana 27.2-3.4.2017. Vetäjinä johtava nuorisotyönohjaaja M. Simonen ja perhetyöntekijä M. Erkamaa. Ilm. <http://www.kirkonrotta.fi> – perheille - lasten eroryhmät.

OULU la 18.3.2017 klo 10.00 – 15.00 Kumppanuuskeskus, Kansankatu 53 Oulu, kokoustila Resiina Ilmoittautumiset 050 342 2185 tai ulla.sauvola@yvpl.fi.

Vanhempien eron ABC –ryhmät

Tavoitteena on antaa perustiedot lapsen huollon, tapaamisten ja elatuksen järjestämisestä. Maksuttomia. Kahvitarjoilu. Vetäjinä Teija Hallböck-Vainikka/YVPL ja aa Anne Teuri tai aa Elisa Ilmonniemi.

TURKU keskiviikkona 1.3.2017 klo 17.30-20.00, Perhetalo Heideken, Sepänkatu 3.

NOUSIAINEN torstai 16.3.2017 klo 17.30-20.00 Kasvatus- ja perheneuvonta Hermanni, Moisiantie 16.

TAMPERE, torstai 27.4.2017 klo 17.00-20.00, Tampereen Seudun Vertaiskeskuksella, Mustalahdenkatu 19.

TURKU Pop up –eroklinika ME- talolla Hövelin palvelukeskuksessa, Hyrköistentie 26 (Perno) ke 7.12. klo 16-18. Paikalla Länsi-Suomen aluekoordinaattori Teija Hallböck-Vainikka.

OULU Pop up-Eroklinika 2.2, 2.3 ja 6.4 klo

16.00- 18.00 Kumppanuuskeskus, Kansankatu 53 Oulu. Katutaso. 2.2.2017 klo 16.00- 18.00. Oulun Ensi- ja turvakoti, aa Eeva-Leena Wendelin, 2.3.2017 klo 16.00- 18.00 Vanhempien Akatemia, Nuorten Ystävät ry, aa Eeva-Leena Wendelin 6.4.2017 klo 16.00- 18.00 Auta lasta ry/Lapsirikas hanke, aa Jutta Wallén-Leino, Ulla Sauvola

OULU Kysy asianajajalta -tilaisuudet Kumppanuuskeskuksen neuvontapisteessä, Kansankatu 53, kokoustila Tiketti, 1 krs, ti klo 16-18 17.1., 21.2., 21.3., 18.4. ja 16.5. Paikalla asianajaja Eeva-Leena Wendelin tai aa Jutta Wallén-Leino. Ole paikalla viim. 16.30. Tiedustelut: 050 313 9308.

Leija-ryhmät

Odotatko tai kasvatatko lastasi alusta asti ilman toista vanhempaa? Miten keskustele lapsen kanssa isästä, joka ei ole lapsen elämässä? Lastenhoito ja lasten ruokailu järjestetty, maksuton.

LAHTI Alle kouluikäisten lasten vanhempien Leija-ryhmä la-su 11.-12.2.2017 klo 15-19. Paikka avoin. Ilm: 040 186 3421, terhi.rapeli@yvpl.fi.

OULU Leija-ryhmä kokoontuu ma klo 17.30–19.30 13.3- 24.4.2017 Kumppanuuskeskuksessa Kansankatu 53. Ilm: 050 342 2185, ulla.sauvola@yvpl.fi

Haluan liittyä lähimpään yh-yhdistykseen (n. 10-20 euroa/vuosi) ja saan Muuttuva Perhe -lehden jäsenetuna.

Haluan perustaa asuinalueelleni uuden yhdistyksen tai olohuoneen, lähettäkää minulle perustamismateriaali ja ottakaa minuun yhteyttä.

Haluan tilata Muuttuva Perhe -lehden, 25 euroa/vsk.

Osoitteeni on muuttunut.

Muuta: .....

Nimi: .....

Uusi osoite: .....

Vanha osoite: .....

Puhelin: .....

Sähköposti: .....

PALVELU
KORTTI

YVPL MAKSAA
POSTIMAKSUN

YHDEN VANHEMMAN
PERHEIDEN LIITTO RY

5001087

00003 VASTAUSLÄHETYS